

Cirkulärnr: 1995:186
Diariernr: 1995/2953
Handläggare: Bengt Skagersjö
Sektion: Gatu- och trafiksektionen
Datum: 1995-10-27
Mottagare: Kommunstyrelseordförande
Ekonomi/finans
Rubrik: Enkätundersökning om enskild väghållning

*Handläggare:
Bengt Skagersjö*

1995-10-27

Kommunstyrelseordföranden
Ekonomi/Finans

Enkätundersökning om enskild väghållning

Bakgrund

I april behandlade riksdagen regeringens förslag i budgetpropositionen om en halvering av statsbidraget till enskild väghållning och om en överföring av medlen till kommunerna. Riksdagen godkände då den föreslagna sänkningen av bidraget från 657 till 329 mnkr. Däremot godtog inte riksdagen förslaget om att överföra de halverade medlen till kommunerna. En analys av medelsanvändningen ska först göras innan förhandlingar tas upp med Kommunförbundet.

Regeringsuppdrag

Vägverket analyserar för närvarande statens och kommunernas engagemang i den enskilda väghållningen. På uppdrag av regeringen ska Vägverket redovisa såväl hur det statliga stödet används, som omfattning och fördelning av det kommunala stödet till enskilda vägar. I analysen ska möjligheterna att säkerställa att de enskilda vägarna hålls öppna för alla i oförändrad utsträckning beaktas. En särskild aspekt är vad som kan komma att ske om bidraget förs över till kommunerna som ett generellt bidrag.

Enkätundersökning

Som ett led i analysarbetet har Vägverket låtit IMU-Testologen genomföra intervjuundersökningar med dels ca 800 väghållare för enskilda vägar som erhåller statsbidrag, dels kommuner. Kommunenkäten har riktat sig till KS-ordföranden i ca 140 slumpvis utvalda kommuner. Svarsfrekvenserna är 90 % för väghållarna och 80 % för de utvalda kommunerna.

Väghållarna

Väghållarna uppger att kommunerna i dag till 14 % av väghållarna bidrar till hela skillnaden av det som inte täcks av statsbidraget, 17 % av kommunerna till stor del, 47 % till en mindre del och 16 % inte alls.

Om statsbidraget sänktes kraftigt, t.ex. med hälften, skulle 40 % höja uttaxeringen, 27 % dra in på vägunderhåll/sänka kvaliteten och 15 % avstå från bidrag och stänga av vägen för allmän trafik. För geomfartsvägar uppger väghållarna att man i mindre utsträckning skulle höja uttaxeringen och i högre utsträckning stänga vägarna för allmän trafik. 6 % av väghållarna skulle söka motsvarande bidrag från kommunen. 23 % har svarat "annat" vilket enligt IMU-s redovisning innebär att man på olika sätt skulle protestera kraftigt, bl.a. uppvakta kommunen.

65 % av väghållarna tror inte att den egna kommunen kommer att kompensera för det halverade statsbidraget, medan 8 % tror att kommunen helt säkert gör så!

Om kommunen inte kompenserar för det halverade statsbidraget, avser 8 % av väghållarna helt säkert att stänga vägen för allmän trafik, 21 % troligen göra det. 49 % tänker inte stänga och 11 % anser det praktiskt ogenomförbart.

Inte särskilt förvånande anser 80 % av väghållarna att administrationen av stödet ska ligga kvar hos Vägverket som i dag, medan 12 % anser att kommunen kan ta hand om verksamheten. 69 % tror att kommunerna, om en överföring skulle bli aktuell, kommer att välja att hålla en lägre nivå avseende rådgivning och tillsyn än vad Vägverket hållit. 39 % av väghållarna säger sig vara beredda att betala för en ökad rådgivning medan 50 % svarar nej på den frågan.

Kommunerna

Cirka hälften av kommunerna har - slumpvis - intervjuats vilket ger en god representativitet i svaren.

I 86 % av kommunerna har man i någon form diskuterat vad en sänkning av statsbidraget skulle innebära. Detta visar att bidraget till de enskilda vägarna för närvarande är en viktig fråga för kommunerna.

79 % av KS-ordförandena tror inte att kommunen helt eller delvis kommer att kompensera väghållarna för det sänkta statsbidraget medan 16 % svarat att kommunen kommer att kompensera. 83 % anser att det är mycket viktigt att de enskilda vägarna hålls öppna för allmänheten.

62 % av kommunerna anser att bidraget bör hanteras av Vägverket som i dag, 13 % av kommunerna i särskild ordning och 21 % av kommunerna själva genom överföring till det generella statsbidraget, den s.k. "påsen".

7 % av kommunerna är beredda att ta över Vägverkets nuvarande verksamhet vad gäller rådgivning, tillsyn och bidragsverksamhet om det skulle bli aktuellt, 41 % under vissa omständigheter medan 46 % svarar nej. I regionerna Mälardalen och Skåne är man mer positiv, i region Norr mindre beredd.

Kommunala bidrag

I en särskild enkät som ännu inte är redovisad, ska Vägverket redovisa hur de kommunala bidragen används. I denna enkät tillfrågas samtliga kommuner på tjänstemannanivå. Avsikten är att klarlägga hur mycket av det bidrag på ca 210 Mnkr som ca 220 kommuner för närvarande lämnar i bidrag som går till enskilda vägar med statsbidrag respektive till icke statsbidragsberättigade vägar. Motsvarande gäller de ca 100 kommuner som för ca 125 Mnkr per år sköter enskild väghållning.

Redovisning

Vägverkets analys skall redovisas till regeringen senast den 15 november 1995. Kommunförbundets kontaktperson är Bengt Skagersjö, tfn 08-772 45 17, fax 08-642 66 54.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Gatu- och trafiksektionen

Jan Söderström

Bengt Skagersjö